

Μ. Αθανάσιος και περιγραφή
της πίστης της Εκκλησίας

Ιστορικό και θεολογικό πλαίσιο του 4ου αιώνα

- ❖ Ρωμαϊκό κράτος και χριστιανισμός. 313 Διάταγμα των Μεδιολάνων. 325 ο Κωνσταντίνος Μονοκράτωρ και η θέση του μέσα στην εκκλησία. Η εκκλησία ρυθμίζει τα εσωτερικά της θέματα. Η ενότητα της πίστης, η ενότητα της διοίκησης. Ένα κράτος, μία εκκλησία. Οι διώξεις κατά του εθνισμού και του Ιουδαϊσμού. Η κλασική παιδεία και η αποδοχή της από την χριστιανική διάνοηση.
- ❖ Οι αιρέσεις (Ιουδαϊκή και ελληνική αντίληψη περί Θεού).
- ❖ Περιγραφή των ορίων της χριστιανικής ζωής - Μοναχισμός.
- ❖ Σύνοδοι. Αίτια και αφορμές, είδη συνόδων, οι αποφάσεις των συνόδων και η εγκυρότητά τους. Περιέχουν: έγγραφα, ομιλίες στα πλαίσια αυτής, έκθεση των συζητήσεων, επιστολές, εκλογές αποδεικτικών χωρίων της Γραφής και των πατέρων, εκθέσεις πίστεως με αναθεματισμούς, Κανόνες.

Βίος Μ. Αθανασίου

- ❖ 295-373
- ❖ Η Αλεξάνδρεια ως εκπαιδευτικό κέντρο.
- ❖ Ο επίσκοπος Αλεξανδρείας και ο συγκεντρωτισμός του.
- ❖ Το πρόβλημα του Αρειανισμού και η σύνοδος της Νικαίας.
- ❖ Η εκλογή του Αθανασίου 328. Οι συνεχείς εξορίες: 335 (Τρέβηρα), 340 (Ρώμη), 355 (Έρημος της Αιγύπτου), 362 (Θηβαΐδα), 365 (Περίχωρα της Αλεξάνδρειας).

Εργογραφία

- ❖ Απολογητικά και δογματικά. Λόγος κατά Ελλήνων και Λόγος περί ενανθρωπήσεως του Λόγου (318). Κατά Αρειανών Λόγοι τρεις (358). Απολογίες (Κατά Αρειανών, Προς βασιλέα Κωνστάντιο, Περί της φυγής αυτού)
- ❖ Ερμηνευτικά.
- ❖ Ασκητικά (βίος Μ. Αντωνίου το 357). Περί Παρθενίας, Επιστολές εγκύκλιες.

Θεολογική σκέψη και διδασκαλία.

- ❖ Ο Θεός και η δημιουργία. Ο Υιός ο δημιουργός του κόσμου. Ο συνέχων και ο σώζων.
- ❖ Η δημιουργία του ανθρώπου και η έννοια «πνοή της ζωής».
- ❖ Η ψυχή ή η ενέργεια του πνεύματος;
- ❖ Η πτώση ως απομάκρυνση και φαντασία και εγκλεισμός του ανθρώπου στον εαυτό του. Η έννοια της αυτοαγάπης.
- ❖ Το τριαδολογικό ζήτημα ως σωτηριολογικός προβληματισμός (Χριστολογία και σωτηριολογία). Η σωτηρία ως θέωσις.
- ❖ Το ομοούσιον του Θεού και η ενότητα της Θείας ουσίας. «Η αναγκαιότητα της ουσίας και η ελευθερία της βουλήσεως»
- ❖ Η ενανθρώπιση και η σωτηρία. «Ο Λόγος σαρξ εγένετο».